

Figur 1.4. Översiktskarta med riksintressen, strandskydd och regionala särskilt intressanta områden enligt Göteborgs översiktsplan. I kartan syns även vattenförekomsterna Björköfjorden, Dana fjord och Rivö fjord.

Riksintressen

Öckerö- och Styröskärgårdarna omfattas av riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap 6 § miljöbalken. De riksintressanta värdena utgörs av en mångformig och variationsrik skärgård med många tillfällen till bad, båtsport och fritidsfiske samt natur- och kulturstudier. Området är livligt besökt av fritidsbåtar såväl från Göteborg som från övriga landet. Läget är strategiskt utanför Göta älvs mynning och utmed "fritidsbåtarnas E6". Områdets värde för friluftslivet förstärks genom de väl utbyggda kollektiva förbindelserna.

Kustlederna St Sillesund-Dana fjord samt Stora Pölsan-Dana fjord utgör riksintressen för farleder enligt 3 kap 8 § miljöbalken.

Hela utredningsområdet omfattas av riksintresse enligt 4 kap 4 § miljöbalken, se figur 1.4. Riksintresset avser högexploaterade kustområden som ska skyddas mot ytterligare exploatering med fritidshusbebyggelse och vissa särskilt angivna anläggningar.

Torsviken utgör Natura 2000-område enligt fågeldirektivet och är därmed riksintresse enligt 4 kap 8 §. Torsviken ligger uppströms Rivö fjord som utgör den östligaste recipienten för den studerade vägsträckan, se figur 1.4. Området påverkas därmed inte av projektet.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer är styrmedel för att uppnå miljö kvalitetsmålen och regleras i miljöbalken. De används för att förebygga eller åtgärda miljöproblem. De beskrivs närmare i miljöbalkens femte kapitel. En miljö kvalitetsnorm kan till exempel gälla högsta tillåtna halt av ett ämne i luft, mark, eller vatten. Miljö kvalitetsnormer kan införas för hela landet eller för ett geografiskt område, till exempel ett län eller en kommun. Utgångspunkten för en norm är kunskaper om vad människan och naturen tål. Normerna kan även ses som styrmedel för att på sikt nå de nationella miljö målen. De flesta av miljö kvalitetsnormerna baseras på krav i olika direktiv inom EU.

För närvarande finns det miljö kvalitetsnormer för:

- olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2010:477)
- vattenkvalitet i yt- och grundvattenförekomster (SFS 2004:660)
- olika kemiska föreningar i fisk- och musselvattnet (SFS 2001:554)
- omgivningsbuller (SFS 2004:675)
- havsmiljön (SFS 2010:1341)

Vattenförekomst	Ekologisk status/ potential	Kemisk status exkl. kvicksilver	MKN Ekologisk status	MKN Kemisk status exkl. kvicksilver
Björkö fjord	Måttlig ekologisk status	God kemisk status	God ekologisk status 2021, tidsfrist pga övergödning	God kemisk ytvattenstatus 2015
Rivö fjord	Måttlig ekologisk potential	Uppnår ej god kemisk status	God ekologisk potential 2021, tidsfrist pga övergödning	God 2015 (undantag TBT tidsfrist 2021)
Dana fjord	Måttlig ekologisk status	God kemisk status	God ekologisk status 2021, tidsfrist pga övergödning	God kemisk ytvattenstatus 2015

Tabell 1.2. Miljö kvalitetsnormer för ytvatten enligt VISS (VattenInformationSystem Sverige)

Kategori	Miljö kvalitetsnorm
Tillförsel av näringsämnen och organiskt material	Koncentrationer av kväve och fosfor i havsmiljön till följd av tillförsel av näringsämnen från mänsklig verksamhet orsakar inte negativa effekter på biologisk mångfald och ekosystem.
Tillförsel av farliga ämnen	Koncentrationer av farliga ämnen i havsmiljön får inte överskrida de värden som anges i direktiv 2008/105/EG om miljö kvalitetsnormer inom vattenpolitikens område. Farliga ämnen i havsmiljön som tillförs genom mänsklig verksamhet får inte orsaka negativa effekter på biologisk mångfald och ekosystem.
Biologisk störning	Havsmiljön ska vara fri från nyutsatta eller flyttade främmande arter och stammar, genetiskt modifierade organismer (GMO) eller organismer vars genetiska egenskaper förändrats på annat sätt, som riskerar att allvarligt hota den genetiska eller biologiska mångfalden eller ekosystemets funktion. Havsmiljön ska så långt som möjligt vara fri från nytillkomna främmande arter spridda genom sjöfart. Populationerna av alla naturligt förekommande fiskarter och skaldjur som påverkas av fiske har en ålders- och storleksstruktur samt beståndsstorlek som garanterar deras långsiktiga hållbarhet. Förekomst, artsammansättning och storleksfördelning hos fiskesamhället ska möjliggöra att viktiga funktioner i näringsväven upprätthålls. (HVMFS 2012:29).
Fysisk störning	Den av mänskliga verksamheter opåverkade havsbottenarealen ska, per substrattyp, ge förutsättningar att upprätthålla bottenarnas struktur och funktion i Nordsjön och Östersjön. Arealen av biogena substrat ska bibehållas eller öka. Permanent förändringar av hydrografiska förhållanden som beror på storskaliga verksamheter, enskilda eller samverkande, får inte påverka biologisk mångfald och ekosystem negativt. Havsmiljön ska så långt som möjligt vara fri från avfall.

Tabell 1.3. Miljö kvalitetsnormer för havsmiljö (HVMFS 2012:18).

För projektet är miljö kvalitetsnormerna för luft, vatten och havsmiljö relevanta. Här beskrivs dessa lite mer.

Miljö kvalitetsnormer för vatten används för att ange krav på vattnets kvalitet i flera olika avseenden. Vattenkvaliteten bedöms utifrån en mängd olika kvalitetsfaktorer och uttrycks som mått på vattnets yt- eller grundvattenstatus. De grundläggande kvalitetskraven, som uttrycks i form av miljö kvalitetsnormer, syftar till att alla vattenförekomster ska uppnå minst god kemisk yt- eller grundvattenstatus samt god ekologisk status senast den 22 december 2015. Vissa vattenförekomster har fått tidsfrist fram till år 2021 på grund av olika förutsättningar som gör att det inte är rimligt att statusen ska uppnås till år 2015.

För den kemiska statusen gäller kvalitetskravet exklusive kvicksilver. Kvalitetskravet för kvicksilver och kvicksilverföreningar är ”uppnår ej god” i hela landet. Inriktningen ska dock vara att nuvarande halter av kvicksilver och kvicksilverföreningar inte bör öka.

Recipienterna för väg dagvattnet på sträckan Hjuviks Bryggväg - Gossbydal, det vill säga de vattenområden som tar emot väg dagvattnet, utgör Björkö fjord, Dana fjord och Rivö fjord, se figur 1.4. Rivö fjord har bedömts utgöra en kraftigt modifierad vattenförekomst varför man anger vattenförekomstens ekologiska potential istället för status. I tabell 1.1 redovisas bedömd status och fastställda miljö kvalitetsnormer för Björkö fjord, Dana fjord och Rivö fjord.

Under 2012 trädde miljö kvalitetsnormer för havsmiljö, enligt havsmiljö direktivet, i kraft. Havsmiljö direktivet ska leda till att ”god miljö status” ska uppnås i den marina miljön senast år 2020 i alla Europas marina miljöer. Tillståndet beskrivs av havsmiljöns fysiska, kemiska och biologiska egenskaper där god miljö status är det önskade tillståndet i den marina miljön. Syftet är att skydda och bevara den marina miljön, förhindra att den försämras och att, när det är praktiskt möjligt, återställa miljön där den har påverkats negativt.

Om ett havsområde inte bedöms nå upp till god miljöstatus till 2020 ska den aktuella medlemsstaten ta fram vad som i direktivet benämns miljömål med indikatorer. Målet med Sveriges havsmiljöförvaltning är att både Östersjön och Nordsjön ska ha en god miljöstatus. För att nå god miljöstatus i Östersjön och Nordsjön har Sverige inrättat särskilda miljö kvalitetsnormer med indikatorer. Miljö kvalitetsnormerna redovisas i tabell 1.2. För projektet bedöms miljö kvalitetsnormer i kategorierna Tillförsel av näringsämnen och organiskt material samt Tillförsel av farliga ämnen vara relevanta.

I kustzonen överlappar Havsmiljödirektivet och Vattendirektivet varandra.

Miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft syftar till att skydda människors hälsa och miljön. Det finns idag normer för svaveldioxid, kvävedioxid, kväveoxider, bly, partiklar (PM10 och PM2,5), bensen, kolmonoxid, ozon, arsenik, kadmium, nickel, bens(a)pyren. Miljö kvalitetsnormerna utgör inte säkra nivåer under vilka hälsoeffekter inte riskeras. Hälsovinster kan därför uppnås genom att minska låga till måttliga halter i miljöer där människor vistas regelbundet. Miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft gäller i hela landet. Med utomhusluft avses enligt förordningen all utomhusluft med undantag för arbetsplatser samt vägtunnlar och tunnlar för spårbunden trafik. I trafikrelaterade miljöer är det främst kvävedioxid och partiklar som är relevanta att studera, se vidare kapitel 7.

Kommunal planering

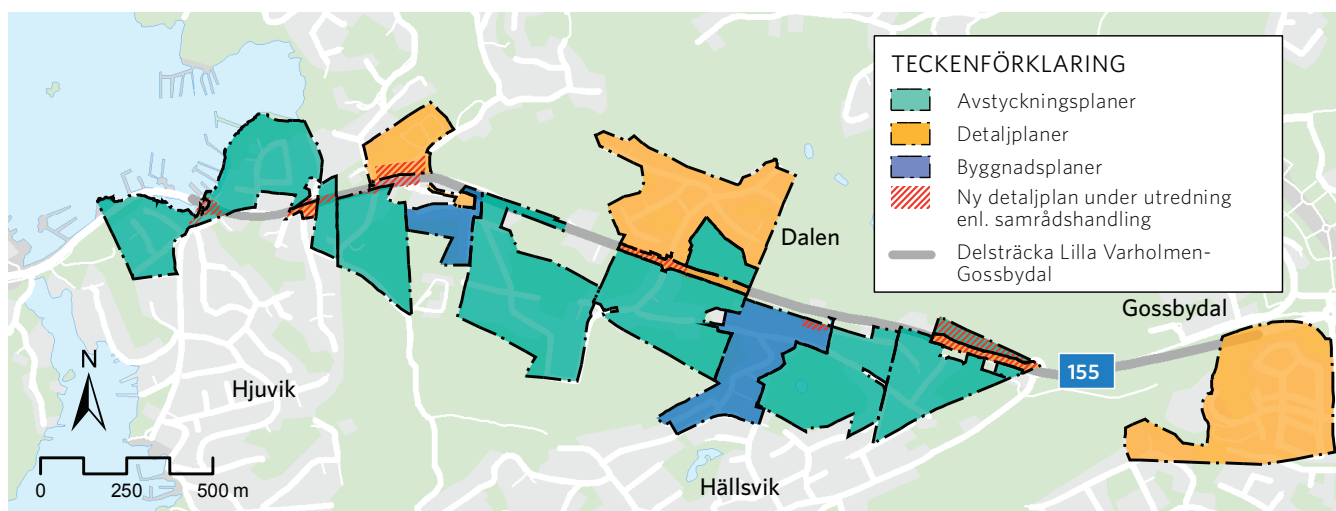
Göteborgs stad

Enligt Göteborgs stads översiktsplan finns inga särskilda exploateringsintressen utpekade längs den aktuella sträckan av väg 155. Norr om vägen samt längst ut mot Lilla Varholmen finns utpekade områden med särskilt stora värden för naturvård, friluftsliv, landskapsbild och/eller kulturlandskap, se figur 1.4.

För att motverka ytterligare utglesning och förbättra andelen kollektivtrafikresenärer har en övergripande markanvändningsstrategi arbetats fram på Stadsbyggnadskontoret. Strategin beskriver att bebyggelseutvecklingen på västra Hisingen ska, i första hand, etableras på icke jungfrulig mark i anslutning till befintlig och väl utvecklad infrastruktur och service.

Stora delar av sträckan gränsar till planlagt område, se figur 1.5, men det finns även partier som inte omfattas av detaljplan. De planer som gränsar till sträckan är framförallt gamla avstyckningsplaner.

Med anledning av Trafikverkets projekt att bredda väg 155 har Göteborgs stad inlett ett planarbete för att gällande detaljplaner ska vara förenliga med den nya vägplanen. Syftet är att möjliggöra breddningen av väg 155 med ett kollektivtrafikkörfält. Ny detaljplan upprättas där en breddning av vägen strider mot gällande detaljplaner. För ungefär en tredjedel av sträckan kommer en ny detaljplan att upprättas. Den ungefärliga omfattningen som den redovisas i kommunens samrådshandling framgår av figur 1.5.

Figur 1.5. Kommunal planering längs väg 155 på sträckan Lilla Varholmen-Gossbydal.